

MŪSU PASTOGĖ

XXVI-ji metai

Lithuanian Australian Weekly "Our Haven"

Registered for posting as a newspaper category B

18.8.1975 Nr. 32 (1385)

BALTIEČIAI HELSINKY

Vykstant Helsinkyje Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijai, dalyvavo ir baltiečių atstovai, dalindami informacinius lapelius ir net suruošdami demonstracijas. Dalyvavęs iš lietuvių Vliko pir. Dr. J.K. Valiūnas telefonu painformavo Margučio radiją, kad buvo išdalinta apie 3000 informacinių lapelių apie pavergtas Baltijos tautas, susitakta su daugelio delegacijų atstovais. Platesnė informacija buvo duota JAV, Britanijos, Vak. Vokietijos ir eilei kitų ambasadų.

Buvo suruoštos baltiečių demonstracijos Helsinkyje. Kad būtų išvengta areštų, demonstrantai pasiskirstė į kelias grupes ir demonstruota keliose vietose. Du latviai, vienas iš Kanados, kitas iš Švedijos, protestuodami buvo prisirišę grandinėmis prie tvoros ir taip išbuvo net tris valandas. Suomų policija sekė demonstracijas, bet niekas nebuvo suimtas.

Liepos 30 d. Helsinkio aerodrome suomių policija sulaikė K. Valiūną ir Baltų santalkos pirmininką latvių U. Gravą, bet po kelių valandų paleido.

Liepos 25 d., prieš išvykdamas į Helsinkį, buvo priėmęs pavergtųjų Europos tautų atstovus. Lietuvius atstovavo Amerikos Liet. Tarybos

pir. Dr. K. Bobelis ir susivienijimo Lietuvių Amerikoje pirm P. Dargis. Tačiau savo oficialiame pranešime niekur nepaminėjo Baltijos kraštų.

Prezidentas konferencijoje su pavergtų tautų atstovais įtikinėjo, kad jis vyksta į Helsinkį ne skriausti pavergtų tautų, bet joms pagelbėti. Jis taip pat pastebėjo, kad akcentavimas dabartinių Europos sienų neliečiamumo, įskaitant ir jėga okupuotus kraštus sulaužiant tarptautinę teisę, dar nereikia, kad bus pripažinta tos okupacijos teisėtomis.

Prieš išvykdamas į Helsinkį prez. Fordas pareiškė pavergtų tautų atstovams, kad jis didelių vilčių nedėdą į tą konferenciją ir kad nuo to Europos reikalai nepablogės, negu kad jie dabar yra. Amerikos dalyvavimas konferencijoje liudija, kad Amerika bent neboikotuoja taikos vilčių.

Iš Australijos Helsinkio konferencijoje dalyvavo Sydnejaus estų bendruomenės pirmininkė ir estų laikraščio "Meie Kodu" redaktorė Tiiu Kroll.

UŽTIKRINTAS

NEPRIPAŽINIMAS

USA prezidentas Ford priešvykdamas į Helsinkio Konferenciją bu-

vo žodžiu užtikrinęs, kad Amerika nepripažįstanti de jure jėga inkorporuotų Baltijos kraštų į Sovietų Sąjungą, bet prieš tai jau Pasaulinės Baltų Santalkos pirmininkas Uldis Grava buvo gavęs oficialų tuo reikalu laišką iš State Departmento tokio turinio:

DEPARTMENT OF STATE
Washington, D.C. 20520
July 14, 1975

Mr. Uldis Grava, President
Baltic World Conference
122 Highwood Avenue
Leonia, New Jersey 07605

Dear Mr. Grava:

Secretary Kissinger has asked me to thank you for your letter concerning US policy toward the Baltic States.

It remains the policy of the United States not to recognize the forcible annexation of the Baltic States by the Soviet Union. Accordingly, the US delegation to the Conference on Security and Cooperation in

Vliko pirm. Dr. J.K. Valiūnas (kalba telefonu) ir Pasaulinės Baltų Santalkos pirmininkas Uldis Grava Helsinkyje, kai vyko Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencija.

Europe will not agree to the recognition by the Conference of the Soviets forcible annexation of Estonia, Latvia and Lithuania.

We appreciate the interest in our foreign affairs which prompted you to write.

Sincerely,

John E. Reinhardt
Assistant Secretary
for Public Affairs

KANADOS UŽTIKRINIMAI

Gegužės 23 d. laiške Kanados latvių Dauguvos Vanagų pirmininkui Kanados ministerio pirmininko sekretorius Claude Desjardins užtikrina, kad Kanados vyriausybė laiko Baltijos kraštų aneksiją prie Sov. Sąjungos neteisėta ir jų įjungimo į Sovietų Sąjungą nepripažįsta de jure.

Ivykiai pasaulyje

SUDEGĖ "DIRVA"

Liepos 30 d. naktį kilus gaisrui kaimyniniame name sudegė drauge ir laikraščio Dirvos pastatas Clevelande, Amerikoje. Išgelbėta tik Dirvos skaitytojų kartoteka, raštinė ir kompiuterinė rinkimo mašina. Beveik visai sunaikinta Dirvos komplektai, knygos, spaustuvė ir fotografinės medžiagos. Iš Dirvos pastato paliko tik griuvėsiai.

Dirvos leidėjai ir redaktorius dės visas pastangas, kad ir po skaudžios nelaimės Dirva reguliariai lankytų savo skaitytojus.

Šiais metais Dirva rengėsi savo 60 metų jubiliejui.

Laikinas naujas Dirvos adresas: P.O. Box 03206, Cleveland, Ohio. 44103, U.S.A.

Prezidentas Fordas po pasitarimų su Japonijos min. p-ku bendrame komunikate užtikrina Pietų Korėjos saugumą.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba atmetė Pietų Korėjos prašymą priimti ją nariu Jungtinėse Tautose. Amerikos Jungtinės Valstybės iš savo pusės paskelbė, kad pasinaudodamas Saugumo Taryboje veto teise pastojant kelią įstoti į Jungtines Tautas Šiaurės ir Pietų Vietnamui.

Europoje šiuo metu yra 14 "tremtinių karalių", kurie vis tebegyvena viltimi kada atgauti savo prarastus sostus.

Akademikų suvažiavimo

PROGRAMA

Rugpiučio 30-31 d.d.

Penktadienį, rugp. 29 d.: Akademikai suvažiuoja į Melbourne. Vakare bendras neoficialus susitikimas Melbourne Lietuvių Klube.

Šeštadienį, rugp. 30 d.:

- 1/ 11 val. individualūs profesinių draugijų susirinkimai Liet. Namuose.
- 2/ 3 val. oficialus suvažiavimo atidarymas. Kalbėtojai: Dr. V. Doniela tema "Mintys apie generacijų skirtumą Lietuvių Bendruomenėje". Taip pat tars žodį ALB Krašto Valdybos pirmininkas inž. A. Šimkus ir P. Sungaila.
Pertrauka
- 3/ 5 val. antra sesija, kurioje dalyvaus ir svetimtaučių. Kalbėtojas prof. T.G. Fennel (Flinders University, Adelaide) kalbės "Lietuvių kalbos klausimu". Prof. Fennel neseniai grįžęs iš baltų lingvistų suvažiavimo, įvykusio Švedijoje.
- 4/ 7 val. vakariinė akademikams ir svečiams. Vaišių metu kalbės australų politikai ir svečiai.

Sekmadienį, rugp. 31 d.:

- 1/ 12 val. visi akademikai ir svečiai kviečiami į lietuvių pamaldas.
- 2/ 1 val. pietūs Lietuvių Namuose akademikams ir svečiams. Po pietų trumpai kalbės prof. Z.L. Budrikis (iš Perth) tema: "kioje formoje turėtume išlaikyti lietuviškas tradicijas Australijoje"; Dr. V. Doniela - "Knygos apie Lietuvą. Spausdinimas ir platinimas"; G. Kaminskas, neseniai buvęs Lietuvoje ir iš ten "ištremtas", papasakos savo patyrimus Lietuvoje.
Bus dar daugiau kalbėtojų, bet kadangi jų temos dar nevisai žinomos, tai pavardžių neminsiu.
- 3/ Po kalbų įvairūs klausimai ir diskusijos.

AKADEMIKŲ DĖMESIUI

Buvo išsiuntinėta nemažas skaičius pakvietimų tiems akademikams, kurių adresai buvo žinomi.

Turiu omenyje daug kitų akademikų, bet nežinodamas jų adresų kviečiu visus atsiliepti skambinant telefonu 232 5599 arba raštu 20 Lisbon St. Glen Waverley, Vic. 3150.

Akademikai, kuriems kvietimai buvo pasiųsti, prašomi nedelsiant atsakyti. Labai svarbu žinoti atvykstančių skaičių bent dešimtį dienų prieš suvažiavimą.

P. Sungaila
ALB švietimo Vadovas

Niekas nesidaro savaime

Nežinia kaip stovės lietuviški reikalai Australijoje dar po dvidešimt penkerių metų. Norėtusi į ateitį pasižiūrėti optimistiškai, vis tik iš dabartinių nuotaikų galima spėti, kad reikalai neis geryn, nebent kokių nors stebuklingu būdu igautume šviežio kraujo, kuris pagyvintų jau gerokai nusekusį pulsą. Tačiau ir esamose sąlygose nėra ko nuleisti rankų atsimenant, kad ir su turimais ištekliais galėtume dar daug ką nuveikti. Entuziastų dar niekur netrūksta, o pasigendama tik visuomeninio pritarimo ir atitinkamos paramos. Ypač turint galvoje didesnio ar mažesnio masto kultūrinius užsimojimus.

Liūdniausia, kad toji mūsų kultūrinė veikla palikta išimtinai tik pavieniams idealistams, kuriems dažnai pritrūksta kvapo nesusilaukiant ne tik konkrečios paramos iš bendruomenės pusės, bet net ir reikiamo dėmesio. O gal būt ir būtų mūsų bendruomenės organų tiesioginis uždavinys ne tik skatinti ir vystyti kultūrinę veiklą, bet ir šioje srity dirbančiuosius visokeriopai palaikyti ir globoti.

Nekalbant apie savaitgalio mokyklą, kurios iš viso tėra atskirų pasišventėlių išlaikomos ir vedamos ir kurios praktiškai bendruomeninės veiklos programose visai neegzistuoja, yra ir daugiau apgailėtinoj padėty mūsų esamų ar galimų veiklos sričių, kurios verkiant prašosi pajudinamos.

Sakysim, išėjusiems iš savaitgalio mokyklų tolimesnis lituanistinis švietimas. Išskyrus Melbourne lituanistinius kursus daugiau niekur tokių kursų neturime. Remiantis tik tuo lituanistiniu švietimu, igytu savaitgalio mokyklose nedaug galime tikėtis darbotojų lietuviškuose dirvonuose.

Dar viena jaunimą patraukianti veiklos šaka - tautiniai šokiai. Mes visai pagrįstai didžiuojamės mūsų šokėjų pasirodymais, bet kiek pati bendruomenė prisideda, kad tos tautinių šokių grupės mūsų jaunimui būtų dar patrauklesnės ir kad jų vadovai, o lygiai ir šokėjai justų tam tikrą visuomeninę globą ir į juos nu-

kreiptą dėmesį. Tautiniai šokiai iš tikrųjų tai nėra organizacija, kuri pati gali išsiversti, o greičiau institucija, kuri turėtų būti globojama ir visokeriopai palaikoma, ypač jau vien dėl to, kad jaunimas dar nėra tiek giliai įsisąmoninęs šio darbo lietuviškos prasmės, tuo tarpu sąmoningosios visuomenės dėmesys, rūpestis ir globa juos kaip tik labiau sustiprintų ir net skatintų.

Nekalbėsim šioje vietoje apie choras, nes tiek choristai, tiek ir vadovai yra stipriai užsigrūdinę ir jie žino savo vietą ir svarbą, tačiau ir čia būtina bent moralinė paspartis. Paprastai šiuos vienetus, kaip chorai ar tautiniai šokiai, prisimenam, kada jų prireikiame. Tačiau galima ir net būtina iš bendruomenės pusės ir chorams skirti daugiau dėmesio.

Gal skurdžiausioj padėty ir labiausiai apleista sritis yra mūsų teatrų vienetai. Kaip praktika parodė, mes turime savo tarpe gabių žmonių ir entuziastų vaidintojų, tačiau jų veiklai reikia ne tik moralinės, bet ir konkrečios paramos. Dūsaujam, kad tai vienur tai kitur sužibės šios didžiai reikšmingos šakos švyturys ima ir staiga ilgam laikui užgesa. Priekaištai vėliau nukreipiami į grupės vadovus, kodėl jie snaudžia. Iš tikrųjų metus sunkiai dirbus ir tik darbo vaisius kartą, o daugiausia du iškėlus viešumon, net ir didžiausias entuziastas negali nuleisti rankų. Bet jeigu čia efektyviai prisidėtų bendruomenės vadovybė padėdama suorganizuoti išvykas po kitas kolonijas, būkime tikri, kad daug kur įsisteigtų naujų šio meno vienetų, o greičiausia skaisčiai sušvytėtų ir užgesę židiniai.

Palietėm tik kai kurias sritis, kur bendruomenė galėtų ir turėtų efektyviau prisidėti. Kūrybinių žmonių tuo tarpu dar beveik nė vienoj srity nestokojam, o pasigendam tik efektyvios organizacijos, kuri juos skatintų ir jų darbą ramtų.

Parodžiusi daugiau aktyvumo nors tik čia išminėtose srityse bendruomenės vadovybė igytų daugiau autoriteto ir prestižo, tuo pačiu gal išjudintų iš palaiminto snūduriavimo ir visą pasyviąją visuomenę.

Šitos užuominos tenebūna priimtos kaip priekaištai, o greičiau kaip talkinimas bendruose reikaluose. Ritualiniai tautinių švenčių minėjimai dar toli gražu neišsemia bendruomeninės veiklos. (v.k.)

Melbourno lietuviams

Mieli Tautiečiai

Rugpjūčio 2 d. Suomijos sostinėje Helsinkis, susirinkę 35-kių Europos ir Šiaurės Amerikos valstybių prezidentai ir komunistinių kraštų diktatoriai pasirašė taip vadinamą Taikos Sutartį - Declaration for Peace and Co-operation.

Helsinkio Konferencijoje Vakarų Europos ir Amerikos vadai negavo nei vienos nuolaidos ar pažado iš Kremliaus raudonųjų carų, bet pasirašė tikrą pasidavimo aktą legalizuodami nors ir netiesioginiai Sovietų Rusijos okupaciją Pabaltijo kraštuose ir komunistų diktatūrą satelitinėse valstybėse.

Buvo pamirštos visos Atlanto Chartos ir Jungtinių Tautų paskelbtos Žmogaus Teisių ir Laisvo Apsisprendimo deklaracijos pasirašant Rytų Europos pardavimo Aktą.

Pasibaigus Napoleono karams

1815 m. Vienos Kongresas ir 1919 m. Versalio Konferencija neatnešė tikros taikos, nes karo laimėtojai panaigė mažųjų tautų teises pasidalindami jas tarp saves.

Neatneš taikos ir Helsinkio Konferencija, nes per daug tautų buvo palikta Sovietų Rusijos vergų imperijoje ir nesuteikta jokios laisvės tremtiniais Sibiro vergų stovyklose.

Protestuodami prieš mūsų tėvynės Lietuvos naują išdavimą, mes

A.A.

VACLOVUI NARBUTUI

mirus, jo sūnus Algirdą, Vytautą ir Kęstutį su šeimomis nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

Vytautas, Mrija ir Jūratė
Augustauskai

A.A.

MYKOLUI ZAKARAUSKUI

mirus, skausmo valandoje Burokų ir Zakarauskų šeimas nuoširdžiai užjaučia

A. Plūkas ir
vyrų oktetas

A.A.

MYKOLUI ZAKARAUSKUI

mirus, liūdesy jo sūnų Česlovą, dukteris Benigną, Jadvygą ir brolių Balį su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

M.A. Statkai
W.J. Cervin

KELIONĖ JAUNIMO KONGRESAN

KELIONĖ Į III-ČIA PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESĄ PIETŲ AMERIKOJE.

Kongresas prasidės gruodžio 20 d. Argentinoje. Gruodžio 27-28 d.d. Kongresas bus tęsiamas Montevideo-Ūragvajuje, o iš čia gruodžio 31 d. bus perkeltas į Sao Paulo-Braziliją, kur 1976 m. sausio mėn. 6 d. įvyks jo uždarymas.

Išvykos tikslas yra sudaryti galimybes jaunimui ir turistams prienama kaina nuvykti Pietų Amerikon, dalyvauti Kongreso programoje, susipažinti su tų kraštų idomybėmis ir vietiniais lietuviams, bei patostogauti. Kad padėjus Australijos lietuvių Jaunimo K-tui, kelionė iš Australijos organizuoja ALB Krašto Valdyba. Iš Australijos į Chicago ir atgal nutarta pasinaudoti p.p. Stan-kūnavičių atstovaujama firma, o iš Chicago į Pietų Ameriką ir atgal į U.S.A. - World Airways, tuo rūpinasi Amerikos lietuviai. Išvykstame iš Australijos į Chicago gruodžio 15 d. Iš Chicago į Buenos Aires išskrendame kartu su Amerikos lietuviams gruodžio 19 arba 20 d. Iš Sao

reikalaujame, kad Sovietų Rusija būtų dekolonizuota ir visoms pavergtosioms tautoms būtų suteikta Laisvo Apsisprendimo Teisė kaip numatyta Jungtinių Tautų deklaracijoje.

Mes kviečiame visus lietuvius nusiminti ir dar labiau suglaudus savo eiles vieningai dirbti Lietuvos laisvės ir lietuviybės išlaikymo darbą.

Vienybėje su VLIK'U, Diplomatine Tarnyba, Pasaulio Liet. Bendruomene, Krašto Valdyba, dvasios vadovais ir visais bendruomenės padaliniais dar labiau ir stipriau kelmime į pasaulio forumą Lietuvos laisvės reikalą.

Mūsų tėvai atsilaikė prieš caristinės Rusijos ir kaizerinės Vokietijos galybę ir atnešė Lietuvą iki mūsų dienų. Dabar atėjo mūsų eilė įrašyti savo vardus į Lietuvos istorijos puslapius ir perduoti Lietuvą gyvą mūsų jaunajai kartai.

Galbūt ne šiandien ar rytoj, bet vieną dieną Lietuva bus tikrai laisva.

Šventai tikėdami, kad tiesa yra mūsų pusėje, ir laikydamies vienybės, mes, Dievui padedant, tikrai laimėsime.

A.L.B.Melb. Apyl. Valdyba

Paulo į Chicago išskrendame 1976 m. sausio 10 d. Sausio 19 d. apleidžiame Chicago ir pasieksime Australiją sausio 21 d. Šiuo metu numatytos kainos: kelionė Sydney - Chicago ir atgal \$ 767.40, Melbourne - Chicago ir atgal \$ 852.60. Kelionė iš Chicago į Buenos Aires ir iš Sao Paulo atgal į Chicago, įskaitant kelionę laivu iš Buenos Aires į Montevideo ir lėktuvu iš Montevideo į Sao Paulo apie \$ 405.00. Tad iš viso kelionė kainuotų iš Sydney \$ 1172.00, o iš Melbourne \$ 1257.00 asmeniui. Turint galvoje, kad iš Australijos į Chicago lėktuvų bendruomenė duos už kiekvieną 15 asmenų grupę 1 bilietą veltui, tai išvykos dalyvių kelionės kaina dar sumažės. Kelionės kaina gali pasikeisti jeigu lėktuvas iš Chicago į Buenos Aires neprisi-pildytų, jeigu oro linijos padarys kainų pakilimus arba įvyks pinigų kurso pakitimas. Už bet kokius kainų pasikeitimus išvykos organizatoriai jokios atsakomybės nesii-ma.

Primeriname Jaunimo Kongreso dalyviams, kad Pietų Amerikoje stovyklos registracija ir kit. mokesčiai kainuos apie \$ 50.00. Viesiems Kongreso dalyviams ir turistams bus parūpintos registracijos anketos, bet kol jų dar negavome iš U.S.A. prašome registruotis ne vėliau iki rugsėjo 1 d. pas V. ALIŠAUSKĄ, 27 CLARINDA Rd. ESSENDON, Vic. 3040 kartu prisiunčiant depozitą, \$ 125.00 čekį Australian Lithuanian Community vardu. Svarbu užsiregistruoti ir imokėti depozitą laiku, kad galėtume rezervuoti vietas lėktuvuose. Pilna už bilietą kaina turės būti sumokėta iki spalio 15 d.

Išpėjame išvykos dalyvius jau dabar pasirūpinti užsienio pasais, nes kartais jų gavimas užtrunka ilgesnį laiką. Išvykos metu Pietų Amerikoje prasideda vasara. Patartina vežtis tik vasarinius rūbus, pasiimti lietaptį ir lietsargį.

Prašome sekti lietuvišką spaudą dėl tolimesnių informacijų.

V. ALIŠAUSKAS
Krašto V-bos išdininkas

SIŪLO KEISTI VARDŲ RAŠYBĄ

Prof. Vaclovas Šeštokas „Literatūra ir menas“ žurnale (Nr. 6) siūlo nebelietuvipti svetimų pavardžių ir vietovardžių pavadinimų, kaip yra daroma iki šiol. (Heath rašomas Hitas, Buchanan - Bjukenen, Pier - Pyras, Hills - Hilsas ir t. t.). Naudotis lietuviškais žemėlapiais keliaujant po svetimus kraštus beveik visiškai neįmanoma, nes niekur nerasi tokių vietovardžių, kaip žemėlapiuose užrašyta. Estai, vengrai, vokiečiai ir kiti rašo lietuviškas pavardes visai neiškraipdami. Maskvos ir Kijevo liedyklos taip pat rašančios pavardes teisingai, nors ir rusiškėmis raidėmis. Tad kodėl negalėtų lietuviai pasekti jų pavyzdžių?

POLITINĖ GALIA ②

A. Zubras

2. TAUTA BEI NACIJA

Valdžios galiai legalistinis pobūdis, todėl ir pastovumas geriausiai užtikrinamas, kai jos prerogatyva sutampa su tautos sienomis. Ir tai todėl, kad tik tokia valstybinė bendruomenė lengviausiai yra linkusi identifikuotis su krašto valdžia, linkusi paklusti jos isakymams bei direktyvoms, mažiau ar stipriau tokia bendruomenė jaučia save valdžios šaltiniu bei mato joje sau atstovaujančią vairuojamąją galią. Šios rūšies valstybinį gyvenimą atsiekusi bendruomenė yra natūralios evoliucijos rezultatas: pradžioje pirminė, kraujo giminingumo rishama praplėsta giminė, vėliau igavusi genties ir kilties pobūdį, vėliausiai išvirtusi į tautą. Sekdami Stasį Šalkauskį, nacija vadinsime valstybinės gyvenimo formos pasiekusią bendruomenę. Nacija tačiau ne visur ir ne visais istoriniais laikais telpa į tautos rėmus.

Kai valstybė apjungia kelias tautas ar eilę etninių grupių, tai tik tada valdžia laikoma mažiau ar daugiau visų savų reikalu, kai nesiremiam išimtinai viena kuria nors tautybe, kai stipresniosios etninės grupės nediskriminuoja silpnųjų, kai yra klimatas bendrumo sąmonei susidaryti. Šiuo atveju jau galima kalbėti apie daugiatautę naciją. Aišku, kad tokiam krašte centrinė valdžia didelę dalį administracinių teisių turi deleguoti lokaliems institucijoms, kurios yra arčiausiai žmonių. Kultūrinė politika tokiam kraštui itin svarbu, nes tenka skaitytis su skirtingomis kalbomis, etninėmis, dažnai ir religinėmis tradicijomis. Žodžiu, toks kraštas turi būti atviras pluralizmui, ypač kultūriniam daugiaveidiškumui. Gyvenime turime priešingų pavyzdžių, kur valstybėje daug tautybių, bet viena tauta dominuoja, ir viešpatuoja griežtas politinis, ekonominis ir kultūrinis centralizmas. Tokiam krašte užgniaužta kūrybinis etninis individualizmas, lenktyniavimas bei varžybos, ir todėl ten yra stagnacija, sustingimas ar imi-

tacija. Net paskirų žmonių dvasia ir veidai ten suunifortinti. Valdžios galia ten remiasi ar išsilaiko stipriosios etninės grupės ar mažos, susiklausančios atrankos remiama. Apskritai ji turi paskliauti jėga ir teroru. Gelbsti indoktrinacija bei propaganda su jos uždaviniais taraujančiomis moderniomis priemonėmis.

Tautai atpažinti bei atskirti dažniausiai naudojama kalbos, teritorijos ir bendrų papročių bei istorijos kriterijai. Serbai ir kroatai kalba viena ir ta pačia kalba (mažiau skiriasi kaip mūsų tarmės), bet iki šiol skaito save skirtingomis, net antagonistinėmis tautomis. Tik paskutiniu laiku bent tarp krašte gyvenančių, ten buvusių liudijimu, vyksta suartėjimas. Žydai gi išliko tauta ir be bendros kalbos ir gyvenamosios vietos apjungiamojo požymio Peniakalbiai šveicarai save laiko viena tauta. Reika tat išryškinti likiminio bendrumo bei sąmonės momentą. I gimta yra žmogui polinkis artimais laikyti labiausiai ir save panašius ir su jais būriuotis. Tai kilminis bei rasinis bendrumas. Toji sąmonė, atsirėmusi Senojo Testamento tradicijų ir religijos, išlaikė žydus. Ypač tą sąmonę pabudino hitlerinis genocidas. Šveicarai ir naciją suugdė istorinė raida ir saugi geografinė padėtis: to rajono įvairiai kalbą kantonai dėl bendro likimo ir bendrų siekių bei ūkinio gėbūvio yra pasidarę viena bendruomenė su saviška valdymo ar valdymosi sistema - taigi nacija.

3. GALIA IR GARSAS

Valstybinė galia seka iš nacijos biologinio dydžio, iš jos etninio ir rasinio vienalytiškumo, iš civilizacijos ir ekonominės pažangos laipsnio,

AK Čiurlionis

TIKRIEJI ČIURLIONIO PAVEIKSLŲ ŽIŪROVAI

žiūrėk". Ir čia pat pradėjo vedžioti nuo vieno paveikslų prie kito, šaukdamas: "Žiūrėkit, žiūrėkit! Ar matote?" Ir jam turbūt atrodė, kad jis labai daug pasako, nes prie kiekvieno paveikslų sustodamas, vis klausė: "Ar matot? Ar ne tiesa? Pažiūrėkit!" O paskui staiga sušuko: "Aš čia nieko nesuprantu, bet man baisiai patinka!"

"Tai buvo įdomiausias iš visų žiūrovų parodoje ir geriausias mano kritikas, - pasakė Čiurlionis. - Aš išėjau iš parodos į gatvę ir nustebeš vaikščiojau. Pasidarė kažko neramu. Argi mano paveikslai duoda tokio didelio džiaugsmo?" - užbaigė Kastukas.

(Iš Jadvygos Čiurlionytės prisiminimų).

Į Čiurlionio paveikslų parodą atėjo kažkoks žmogus. ...Jis ilgai stovėjo prieš kažkokį paveikslą ir pradėjo nepaprastai jaudintis. Jis nieko aplink save nematė, nieko negirdėjo, tik kaip alkanas beveik bėgo tekinas per salę, sustodamas tai prie vieno paveikslų tai prie kito... Paskui jis pradėjo dairytis, lyg ieškodamas, su kuo savo džiaugsmu galėtų pasidalinti. Kampe stovėjo Konstantinas ir su dideliu susidėmėjimu žiūrėjo į tą žmogų. Tuo laiku tas žmogelis, pamatęs jį stovintį, sušuko: "Eikš, tamsta, čionai, pa-

iš teritorijos ploto ir geografinės padėties, iš medžiaginių turtų, iš militarinės jėgos.

Kiekviena politinė-militarinė valstybės galia pirmoje eilėje siekia apsaugojimo, bet kai tik išauga į tarptautinio masto pajėgą, dažniausiai darosi ambicinga, ima siekti ūkinio ir politinio dominavimo, taigi imperialistinių tikslų. Taip bent yra buvę valstybių savanaudiškumui ir grėsmei sutramdyti.

Galia, kai žvelgiame į josios psichologinį išgyvenimą, pasirodo esanti didžiai stiprus ir pirmaujantis impulsas. Individualinėje psichologijoje tas būdinga dominuojančiam

žmogaus tipui. Kolektyvai bei bendruomenės tačiau, kai tik pasiekia pakankamą ir pragyvenimą garantuojančio gėbūvio, tuoj panūsta galios, o jei nepajėgia, tai garso. Galia ir garsas nėra tolygios sąvokos. Garso gali pasiekti ir visiškai skurdžiai gyvenant, jokios politinės ir ekonominės galios neturint, menininkas, mokslininkas, rašytojas ar filosofas. Tačiau ir šiuo atveju su garsu auga ir tokio individo galia, nors tik moralinio pobūdžio. Nobelio premijos laureato paramos siekia ir politinės partijos, jei tik gali sau palenkti. Kai kalbame apie valstybę bei tautą, tai čia galia labai artima ir gimininga garsui. Kuo ūkiškai ir militariškai galingesnė valstybė, tuo jos reikšmė tarptautinėje plotmėje didesnė, balsas reikšmingesnis, ir dėl to kitų skaitymasis su ja. Tokios valstybės piliečiai individai ir iš jų susidaranti nacija visumoje jaučiasi jėgos šaltiniu, gi individai dalininkais kraštui tenkančio garso.

Kartais dėl to net ir šiais laikais, valdantieji panaudojant gerai apgalvotą masių įtikinimo techniką bei priemones, individas paklusniai sutinka net su vergo būseną, jei tik krašto galia ir garsas auga.

Politinė galia, jei nekontroliuojama, labai lengvai darosi sau tikslas ir, vietoj palaimos piliečiams, gali užkarti varžtus jų laisvei iki tokio laipsnio, kad visiškai sužlugdoma žmogaus asmeninės egzistencijos orumas bei prasmė. Tarptautinėje plotmėje, jei tik pakankamai stipri ir laiku nesutramdoma, gali išvirsti pabaisa žminijai, palieti kraują ir atnešti nelaisvę kitiems kraštams. Tiesa, kad valdžios galia sau tikslu iki kraštutinumo teisvirsta tik tuose kraštuose, kur nėra stipriai įsišaknijusių asmeninių laisvių tradicijų, kur racionalus galvojimas yra linkęs nusileisti autoritetui, kur demokratijos sąmonė dar lopšyje, kur masės tamsios ar kur prieinama prie visiškos ūkinės ir politinės suirutės. Tik kartą sulaužiusi teisinę santvarką ir mažą uzurpacinę grupę, suėmusi vadžias į savo rankas, valdžioje gali išlikti labai ilgai.

LATVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

Pasaulio latvių jaunimo kongresas šiuo metu vyksta Belgijoje nuo liepos 15 d. iki rugpjūčio 28. Tai irgi jau trečiasis latvių jaunimo kongresas. Iš Australijos šiame kongrese dalyvauja apie 10 jaunimo atstovų.

Mūsų Pastogė Nr. 32, 1975.8.18, psl. 3

RABIN DRANATH TAGORE

SODININKAS

Keliaujantis beprotis ieškojo burtų akmens, padrikais plaukais, rudas ir dulkėtas, ir kūnu panašus į senelį, kietai sučiauptom lūpom, lyg širdies užvertomis durimis, degančiomis akimis, tarsi šviečiamojo vabalėlio, ieškančio draugės, ugnis.

Prieš jį ošė begalinis vandenynas. Šnekančios bangos be pertraukos kalbėjo apie paslėptus turtus, pasiepdamos nežinojamą nepažįstančio jų reikšmės.

Gal būt, dabartis neturėjo jokios vilties, bet jis negalėjo nurimti, nes ieškojimas buvo tapęs jo gyvenimu.

Taip, kaip vandenynas amžinai kelia savo rankas į dangų nepasiekiamai, —

Taip, kaip žvaigždės skrieja ratu ir ieško, tačiau niekuomet nepasiekiamo tikslo, —

Taip ir beprotis ant vienišo kranto dulkėtomis rudomis garbanomis vis klajojo, ieškodamas burtų akmens.

Vieną dieną atėjo kaimo berniukas ir paklausė: „Pasakyk man, kur tu gavai šitą auksinį diržą apie strėnas?“

Beprotis pašoko — diržas, kuris kadaise buvo geležinis, tikrai buvo tapęs auksiniu; tai nebuvo sapnas, bet jis nežinojo, kada diržas pasikeitė.

Jis šiuurkščiai sudavė sau per kaktą — kur, o kur, pats to nežinodamas, jis pasiekė šito laimėjimo?

Jis buvo įpratęs rinkti akmenukus ir paberti jais diržą, ir numesti juos, nepažiūrėdamas, ar kas pasikeitė. Tokiu būdu beprotis rado ir numetė burtų akmenį.

Saulė leidosi vakaruose, dangus buvo auksinis.

Beprotis grįžo savo pėdomis iš naujo ieškoti prarastos brangenybės išsekusia jėga, palinkęs, sutrinta dulkėse širdim, lyg išrautas medis.

BALTIEČIŲ INSTITUTO Stockholme surengtoje III baltietiškujų studijų konferencijoje birželio 14-17 d.d. buvo perskaityta apie 70 referatų. Keturi jų buvo lietuvių: prof. dr. R. Misiūno — apie Baltijos ir Europos valstybių jėgų pusiausvyrą XVIII š., prof. dr. Liudos Alssen — apie XIII š. Schoendachto sukurta poemą "Der Litauer" ("Lietuvis"), prof. dr. V. S. Vardžio — apie socialinius pasikeitimus ir tautiškumą okupuotose Baltijos respublikose, dr. A. Geručio — apie Lietuvos diplomatinę tarnybą 1940-75 m. Pirmieji trys konferencijon buvo atvykę iš JAV, o dr. A. Gerutis iš Šveicarijos Berno. Lietuviškas temas savo referatams buvo pasirinkę ir kairurie nelietuviai. Visus nustebe japonų muzikologo dr. Ichito Kato referatas apie M. K. Čiurlionio dailės ir muzikos kūrybą. Lietuvių kalbą gerai yra išmokę du profesorai: dr. Friedrich Scholz iš V. Vokietijos ir dr. Jan Peter Locher, šveicaras iš Berno ir Neuchatelio universitetų. Pirmasis savo referatui temą buvo pasirinkęs iš mūsų kalbotyros, o antrasis kalbėjo apie Simoną Daukantą. Sovietinė įtaka padvelkė Haifos universiteto prof. dr. Abos Stražo referatas apie Lietuvos Tarybą 1917-18 m., nes jis ją apibūdino kaip okupacinės vokiečių valdžios valios vykdytoją. Tokią versiją, kaip žinome, skleidžia kompartijos propagandistai. Dr. A. Stražas Izraelin yra atvykęs prieš pusantų metų iš Vilniaus. Keli lenkų ir vengrų mokslininkai atsiuntė savo referatus, bet konferencijoje nepasirodė, matyt, dėl Maskvos įsi-kišimo.

APIE MUS

Trečiojo Pasaulio Liet. Jaunimo Kongreso plakata paskelbė ir latvių laikraštis "Australijas Latvietis" rugpjūčio 1 d. laidoje.

Aną penktadienio vakarą Mūsų Pastogės bendradarbių Antanui Laukaičiui, grįžtančiam iš darbo, Redferne (Sydneyje) kelią pastoj du banditai norėdami pigiai pasipelnėti, bet Antanas juos žaibiškai patiesė ir nuėjo sau. Tik grįžęs namo apsižiūrėjo, kad susižeidęs dešinę ranką. Patikrinus paaiškėjo, kad lūžęs dešinio delno vienas kaukelis. Pasirodo, mūsų bičiulio kumštis kietas, bet bandito žandas ir dantys buvo dar kietesni.

Newcastle Society of Artists rengia savo metinę dailės parodą, kuriai atrinkti darbus ir skirti premijas pakviestas iš Sydney dail. H. Šalcauskas. Ta proga numatytas ir meno seminaras, kur paskaitą skaityti ir seminarą praveisti pakviestas kitas lietuvis dailininkas Leonas Urbonas. Jis praves pašnekėsi apie menininko kūrybinį veržlumą.

Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje šiais metais baigė penki abiturientai. Tai labai laimingi metai, nes anksčiau per paskutinius trejus metus gimnaziją baigė iš viso tik keturi.

Šiais metais gimnaziją baigusieji: Aurelija Krivickaitė, gimusi Vak. Vokietijoje, Aldona Šaduikytė, gim. Klaipėdos krašte, su tėvais atvyko į Vak. Vokietiją 1960 m., Pedro Urbanas, gim. Bogotoj (Kolumbijoj, Pietų Amerikoje), Romualdas Ža-

liukas, gim. Vak. Vokietijoje, ir Antanas Vasiliauskas, gim. Liepgriuose, Plungės rajone, su tėvais atvyko į Vak. Vokietiją 1972.

Mokslo metai gimnazijoje baigėsi liepos 5 d. Nauji mokslo metai prasidės rugsėjo 8 d.

Vysk. Motiejaus Valančiaus minėjimas Adelaidėje įvyko rugpjūčio 9 d. Katalikų Centro salėje. Minėjimo proga teatras Vaidila pastatė porą P. Pusdešro paruoštų vaidinimų, A. Stanaitienė su dukra G. Vasiliauskiene padainavo Valančiaus gadinės dainų.

Liepos 26 d. Adelaidėje mirė Vincas Pečiulis, sulaukęs 65 m. Liūdesy paliko žmoną, sūnus Vytautas ir duktė Irena su šeima.

Rugpjūčio 23 d. Melbourne Apylinkės Valdyba kviečia visus tautiečius iš arti ir toli į Mūsų Pastogės Spaudos Balių Lietuvių Namuose, 50 Errol St., Nth. Melbourne.

Mūsų ambasadorius N. Gvinejoje inž. P. Dirkis mėnesio pabaigoje išvyksta į Europą. Numato būti Ispanijoje, Anglijoje, o iš ten per Ameriką grįš namo. Atrodo, kad po šios kelionės jo tarnyba N. Gvinejoje baigsis.

Lietuvių radio "Margučio" Čika goje vedėjas p. P. Petrutis savo laiške redaktoriui pasidžiaugė ir labai gerai įvertino Mūsų Pastogės priedą "Baltic Herald". Smagu, kai kas nors tokias naujoves pastebi. Atrodo, Australijos lietuviai iki šiol dar šito naujo leidinio nepastebėjo, todėl ir neturi ko pasakyti.

Primename, kad pabaltiečių jaunimo pobūvis įvyksta rugpjūčio 30 d., šeštadienį, 7 val. Latvių salėje, 32 Parnell St., Strathfield.

Programoje jungtinis lietuvių, latvių ir estų jaunimo pasirodymas.

Aną savaitę išskrido pasidairyti po pasaulį mūsų bendruomenės veteranas melburniškis Antanas Mikaila. Išvyko į Ameriką, bet greičiausia šiam dinamiškam visuomenininkui jos neužteks.

Išvyksta į užjūrius bankstowniškis P. Zaremba. Ketina pervažiuoti Europą, užsukti į Londoną ir aplankyti savo dukterį. Aną sekmadienį Klube susirinkę ramovėnai palinkėjo jam gero vėjo.

Sydney Lietuvių Klube

Aną sekmadienį Sydneyje Liet. Klube gana patraukliai pašoko keletą skirtingų tautų šokių Gintaras Genys ir Nancy Smith. Jauni ir grakštūs šokėjai publikos buvo šiltai priimti ir palydėti gausiais plojimais.

Galbūt dėl to tą vakarą pribuvo ir gausiai kanberiškių: mat, Gintaras pats yra kanberiškis.

Jau ne iš vieno (ypatingai kita-taučio) tenka nugirsti labai šiltų atsiliepimų apie Sydneyje Liet. Klubą. Esą, patekus į Klubą apgaubianti svečių labai jauki, tiesiog šeiminėška nuotaika, ko trūksta kituose, ypač didžiuosiuose, kur tarp tūkstančių lankytojų jautiesi pasimetęs ir vienišas.

VYTAUTAS MELBOURNE

Australijos Lietuvių Fondo valdyba rugsėjo 6 d., šeštadienio vakarą 7 val., Lietuvių Namų šokių salėje ruošia kultūrinės programos pobūvį. Sekant Balį Sruoga, bus fragmentas iš Lietuvos istorijos "Milžino šešėlyje". Talkina Montrealio lietuvių dramos teatras.

Rita Tamošiūnaitė-Mačiulaitienė su seserimi Angela atliks vokalinę programos dalį. Populiariai dainai gitaros ir pianino palyda.

Nuotakai - lietuvių dainos, Pilėnų operos arijos ir šokių muzika. Stalai ir vakarienė užsisakoma pas p. I. Alekną 96-6013 ar pas p. E. Šeikiene 42-2367. Įeinant aukos A.L.F. išdui papildyti.

A.L.F. Sekretorius.

Dvigubų "jackpotų" valandą vienas tautietis nusiskundė, kad klubo vadovybė neišlaikanti žodžio: jis tą valandą sukišo pinigų į cigarečių automata ir labai nustebė, kad iškrito tik vienas cigarečių pakelis. Girdi, jeigu dvigubai, tai ir cigarečių turi būti išmokama dvigubai!

Sydneyje Liet. Klube vėl naujovė! Paskatintasvėžių naktų sėkmės rugpjūčio 26 d. (antradienį) Klubas ruošia

HAVAJŲ VAKARĄ

su Havajų valgiais, Havajų šokiais, kuriuos išpildys taip pat havajiečiai tautinėje aprangoje.

Taip pat po programos vyks šokiai grojant nuolatiniam Klubo orkestrui.

Įėjimas - \$ 2.50 asmeniui. Paskubėkite užsisakyti vietas.

VADOVAUTI AR TALKININKAUTI

"Sėjos" žurnalo 1975 m. Nr.1-2 paskelbtas aktualus B. Railos straipsnis "Ramios mintys ir nerami teisybė", kurio ištrauką čia skelbiame. Red.

Skaitydami išeivių spaudą ar klausydami prakalbų iš tribūnų, mes šiandien jau randam ir girdim, pvz. tokio "stipraus realizmo" pareiškimus: Amerikos lietuviai išlaisvino Simą Kudirką - jie išlaisvins ir Lietuvą; arba - jeigu tik uoliai remsim lietuviškus darbus ir niekada nenustosim dirbti, tai (užtikrina kalbėtojas) aš prižadu, kad mūsų miela tėvynė bus laisva ir nepriklausoma...

SKAUSMINGA TAUTAI TALKININKAUTI, SALDU VADOVAUTI!

Seniai nunoko, gal jau ir pernoko laikas suprasti, kad su tokiais sparnuotais, vėju pamuštais pareiškinėjimais mes darysimės juokingi svetimiems ir dargi saviems, kurie nors šiek tiek nusimano tautinės ir tarp-tautinės politikos reikaluose. Trijų dešimtmečių praktikos galėjo užtekti suvokimui, kad išeivijos akiračiuose svarbesnė politika ne tai, kur, kam ir kaip dabar Vlikas, Alta ar Lietuvių Bendruomenė vadovauja Lietuvos išlaisvinimo kovai, bet kaip ir kuo tie užsienio lietuvių sutelktiniai veiksniai gali naudingai talkininkauti mūsų tautai išsilaikyti ir stiprėti Maskolijos žiauriai pajungtoje tėvynėje.

Ši dviejų išretintų žodžių formulė kartu reiškia ir dėsni, gana skirtingą nuo to, kokį skelbė per dešimtmečius su tuščiu ir nereikalingu išėjūno

išdidumu. Pakartotinai primintina, kad išeivijai nereikėtų statyti aiškiai jos jėgom neįgyvendinamų uždavinių, nes laimėjimų stoka ir nuolatinės nesėkmės tada tik kels nusivylimą ir didins defetizmą. Išeivija pati viena niekad Lietuvos neišlaisvins (ir ne tokia jos misija), taigi ir išlaisvinimo kovai sprendžiamai vadovauti ji negalėtų - vadinasi, nė nereikia statyti tokio pretenzingo uždavinio. Prieš didžiūojantis ir garantuojant, kad ji išlaisvins lietuvių tautą, jau ir dabar gal labiau derėtų su nemažu nerimu pirmiau apžvelgti, kad tik ji pati užsieniuose per greit nesutirptų svetimuose katiuose, ypač Amerikoje taip godžiai siekiamos medžiaginės gerovės taukuose.

Kad jaunesnėse generacijose dar šiek tiek rusenanti tautinė sąmonė įgautų prasmingesnio turinio, to siekti ir tam apsaugoti tektų imtis paveikesnių priemonių, negu nuoga politika Washingtono linkui ar kitas tarpusavinis "politikavimas". Ar dar neužteko stebėti, kaip tuščiai ir naiiviai buvo eikvojama energija, pasibaigusi visiškame akligatvyje, su fanfara "vedant" tariamą Baltijos valstybių bylos iškėlimą Jungtinėse Tautose per Amerikos kongreso rezoliucijas? Ir dargi prijungiant mums politiškai kenksmingą ir absurdišką motyvą: "iškovoti" lietuvių tautai teisę apsispręsti dėl nepriklausomybės atgavimo (tartum ji, lyg kokia Afrikos kolonijinė gentis,

dar nebūtų parodžiusi tokio apsisprendimo)...

Čia paminėti trim stambesniems išeivijos veiksniams per akis užtektų uoliau rūpinti, organizuoti, remti ir realizuoti daug platesnės bei kokybiškai brandesnės apimties informacinį ir politiskai propagandinį darbą lietuvių tautos kultūros vertybių populiarinimo ir nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymo labui - vieniems "pagal priklausomybę" Amerikoje, kitiems, kaip pasakoma, "globaliniu" mastu, t.y. visur, kur tik laisvame pasaulyje dar yra didesnių ar mažesnių lietuviškumo židinių. Šie uždaviniai yra tokie dideli, svarbūs ir sunkūs, kad dar visom generacijom užtektų ir tikrai užteks darbo ligi soties. Ir kaip tik tose srityse mes esam dar gana nedaug ko tikrai pozityvaus atlikę. Geriau prisipažinkim tiesiai - visom septyniom pasakos myliom atsilikę.

Bijau, kad šitokios vėsinančios mintys apie surealėjimą ir "bėgių pakeitimą" ypač mūsų vyriausiajai ateivių kartai bus karčios, nepriimtinos ir gal atrodys tartum kėsinimasis į jos užsidėtos misijos šventumą (žinoma, tik tų nedaugelio, kuriuos tos mintys pasiekė ir dar bus idomios). Todėl man tebeatrodo, kad vargu greit susitiksime plataus susitarimo ir pažūrų bendrumo skritulyje - net jeigu, gaisdami pusvelčiui laiką, kritiškai dėstyume smulkiau tuos svajonių projektus mūsų tautinio darbo ir visuomeninės sveikatos reformai. Padėtis natūraliai pradės keistis po dešimtmečio ar pusantro, kai išeivijos politinei akcijai lemti ir vadovauti galutinai pavargs tie vyriausios kartos brangūs mohikanai,

kurių suaugimas su nepriklausomos Lietuvos patirtimi ir siela buvo organiškasis, nepertrūkęs ir taip tvirtas, kad dėl to per didelio emocinio intensyvumo kartais ir nepajėgia būti kitoks, kaip tik nekritiškas.

Kai taip atsitiks, tikėkimės, kad skirtingi temperamentai ir pragmatiškesni protai, kurių skaičius bus mažesnis, bet kokybė gal svaresnis už dabartinių romantikų ir emocinių šaulių, lengviau suras platformą ir galimumą naudingai paremti lietuvių tautos rezistencijai, sutelkdami bendram darbui dar gyvas ideologiskai politinių grupuočių liekanas ir ypač išeivijos kultūros kūrėjų, mokslo darbuotojų sambūrius bei kitataučius intelektualus, palankius tautų išsilaikinimo idėjai.

Išankstinis viešas tokio organo struktūros ir darbo metodų svarstymas, savaime aišku; dabar būtų neracionalus ir negalimas.

LAISVINIMO KOVA BE TILTŲ, DIALOGŲ IR BENDRADARBIAVIMO

Gal apsirinku, gal ko nepastebėjau ar praleidau periferijos tolybėje, bet retai kadaise, o per pastarąjį dešimtmetį jau niekad nebegirdėjau, kad kas iš mūsų išėjūnų būtų kėlęs balsą, jog vis dėlto, galų gale, reikėtų pagalvoti ne vien apie iš užsienio mūsų vadovaujamą Lietuvos išlaisvinimą, bet ir aplamai apie lietuvių tautos išsilaikinimo sampratą - mūsų tautinės rezistencijos doktriną, pritaikytą tikroviškos šalies sąlygom ir vykdomą pačios tautos.

Kaip minėtina, mes vis sielujomės ir tebekalbame, ką ir kaip tik mes, išeiviai, užsienio lietuviai turim daryti, kaip mes čia stengiamės kas kart labiau "vieningai dirbti laisvinimo darbą", kaip mes čia sugalvosim reorganizuotis, kaip anuos tė-

AIŠKU, KAD NEAIŠKU!

Rašo Kukutis

Kaip pradėti kalbėti apie aiškumą, kuris su kiekviena prabėgančia diena darosi vis neaiškesnis? Tuo labiau neaiškesnis žinant mūsų politikierių ypatingą karštakošiškumą, kai tik spaudoje arba bendruomenės platformose paliečiamas bet koksai Lietuvai ir laisvę liečias klausimas. Ir būtų toksai, ar bent ji panašus, straipsnis patilpęs mūsų spaudoje prieš geroką trejetą metų, tai nėra abejonės, kad mūsų politiniuose sluoksniuose, tuo metu reagavusiems į kiekvieną netaip ir ne ten padėtą kablelį, būtų kilęs netik, kad stiprokas vėjas, bet tikra audra laiškais į šio laikraščio redakciją ir skundais į aukštesnius autoritetus! Neįtikėtina neįtikima, kad visi aršieji bendruomenės veiklos gairių nustatinėtojai ir visuomenės darbų vagų vertėjai būtų netyčia (bet kaip susitarę!) "prametę" iš "Akiračių" perspausdintą T. Ženklio straipsnį - "Ko Mes Tikimės Iš Išsivijios" - (žiūr. M.P. No. 17.). Kaip nebūtų, o vien tik redakcijos pastaba verta gero tarpusavio pasilojimo ir žiaunų padraskymo. Bet...iki šiai dienai - niekas anei šnirpšt, anei pirpt, anei viaukšt..?

Aišku, kad neaišku! Štai jau apie trisdešimt metų, kaip mes tampome Laisvės Varpo šniūrą, užsidėję sau šventą pareigą kovoti už mūsų laisvę ir nepriklausomybę. Šiems reikalams Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje yra sumesta nemažai piniginių aukų, paaukota daug laiko, išlieta energijos, nepasigailėta įvairiausių pastangų. Tačiau...paklausia mus kas nors, kaip mes laisvę ir nepriklausomybę atgavę tvarkysimės, kokiais pagrindais atkursime

valstybę, kokią (kad ir pusiau konkrečiai!) valdymosi sistemą siūlome patys sau ir likusiems Lietuvoje, tai pasijaučiame it iš medžio iškritusios vištos. Tiesiog - bežadžiai!..

Aišku, kad neaišku, kodėl tiek metų gyvenę laisvos tėvynės idėjomis, šventai įpareigoti išvaduoti kenčiančius brolius, neturime mažiausios idėjos ką mes su laisve ir nepriklausomybe darysime? Ir tikrai - ką? Kokias alternatyvas siūlo Tautos Mozės tremtinio dalį nešantiems tautiečiams išsivijoje? Būdamas tik eilinis, amžinai Tarybų aptariamas, Valdybų valdomas, Komitetų stumdomas ir Seimuose, Suvažiavimuose, Kongresuose bei sąskrydžiuose svarstomas (buvęs) Lietuvos pilietis, kokiomis perspekty-

vomis grįšiu į Lietuvą? Tuo labiau, kad per visą trisdešimt metų, be spaudoje dažnai pasirodančių naivių "mes padarysime, mes patvarkysime, mes pasakysime" pareiškimų, "rimtesnė" direktyvą mačiau tik vieną... T.y. tos dienos (arba tų metų) herojus, padėjo savo parašą po sekančiu išsireiškimu: - "Reikia tikėtis, kad tauta atgavusi laisvę, mokės su tautos išdavikais tinkamai atsiskaityti!" Ir kadangi patirtis rodo, kad "išdaviku" patapti yra labai lengva, (priklauso tik nuo to, kuriam gale šautuvo stovi) tai bent aš pripažįstu, kad toksai laisvės ir nepriklausomybės panaudojimas tautos reikalams atrodo visai neįtikiojantis. Ir, Die, neduok, kad mes ant laisvės priekalo betkada nusikaltume sau keršto peilius, kad ir vėl brolis brolio kraują lietu!

Kitą laisvės ir nepriklausomybės direktyvą, jeigu tai galima taip pa-

vadinti, tokiu tai sutapimu girdėjau Adelaidėje, kai žymus asmuo, vadydamasis nepavejamą lietuvišką pašto ženkliuką, į susirinkusius tarė (maždaug) tokį žodį: - "Mes (tam tikroje apimtyje) aiškiai žinome kada Lietuva bus laisva, kaip ji bus laisva ir kaip ji tvarkysis. Tam yra pasiruošta, pasirengta ir suplanuota. Amen. Kadangi šiame susibėgime dalyvavo visa tuometinė mūsų vyriausybė, tai, tokiu avinui kaip man, nebuvo kaip ir klausyti bent dalinio šios didžiosios paslapties paaiškinimo. Betgi ir Krašto Vyriausybė šiuo reikalu burnos neatvėrė! Nebent verta paminėti, kad prelegentui širdingai padėkojo už "šias, taip ypatingai vertas informacijas". Vėliau, ir spaudoje, jokių, kad ir apgraibinių, detalių - paaiškinimų nesimatė. Taip ir iki šiai dienai.

Ir taip, jeigu nori - "pūsk, broli, į laisvės trimitą!" Gaidų, betgi, nėra ir todėl nenuostabu, kad mūsų trimtavimas yra labai skystas, veikiantis "false pretences" ribas. Taip, pabandyk, tautiet, neturėdamas aiškių planų kreiptis į Banko Direktorių paskolos!? Aišku (turi būti aišku!), kad mūsų aukštieji organai, kreipdamiesi į Pasaulines Vyriausybes įvairios pagalbos reikalais, turi ką nors konkretaus parodymui. Neaišku tik, kodėl šiame reikale absoliučiai nepainformuojami akcininkai - MES? Negi mums lieka galvoti, kad laisvės atveju mes Lietuvon re-importuosime mūsų Krašto Valdybos pirmininką ir, kad jo žodis tenai turės ypatingos reikšmės ir galios? Negi lieka galvoti, kad sugrįžę rasime ant stalo tebegarujančius, paskubomis išbėgant, paliktus barščius? Ir nubraukus vien tik asmenišką problemą - negi sugrįžti bus taip lengva, kaip buvo išvažiuoti? Negi mūsų broliai tebegyvena Petro Cvirkos "Franko Kruk'o" ir premijuotais "Brolių Domeikų" laikais? Negi jie laisvės belaukdami rankas sudėję sėdėjo?...

Aišku liekasi tik tai, kad mes čia gyvenadami mažesnėse ar didesnėse kolonijose, galime laisvai susirinkę aptarti visokiausius "Laisvės Dienos" pramatymus. Gi, kai grįšime (jeigu?) namuosna, t.y. Jonas - Joniškėlin, Petras - Petraičius ir Kazys - Ylakiuosna, tai vargiai besuskrisime į vieną pastogę, kad vienbalsiai priėmus tokią bei anokią rezoliuciją. Taipogi turint omenyje, ar tų rezoliucijų kas klausys?.. Vis dėlto Lietuva nėra tokia maža, kad ją pašto ženkliuku apklijuotai! O Ylakiuose, broliu, gyvendamas nebandyk balse prieš Mažeikius pakelti, kitaip - atsidursi Kaune. Gi, jeigu tikime, kad rasime tą ką palikome, tai - taip ir palikime!..

Šypsokimės

Policininkas

Kolumbijos universiteto policininkas malšina demonstrantus.

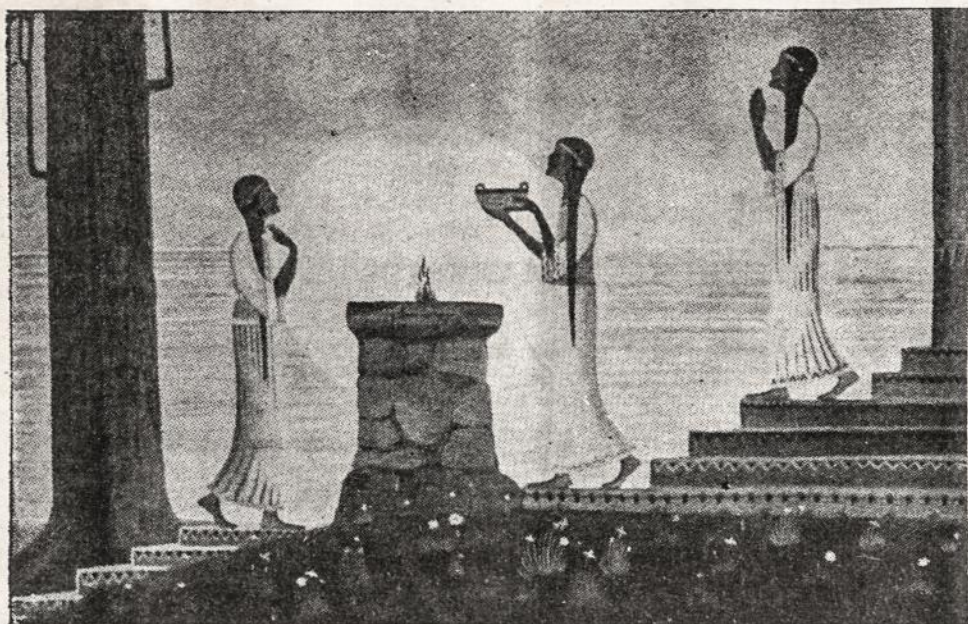
— Aš esu antikomunistas, — šaukia vienas studentų.

— Man nesvarbu kokios rūšies tu komunistas, — sušuko policininkas, grūdams jį šalin, — visi nė velnio neverti.

Stoties perone laukia keturi universiteto profesoriai. Pagaliau ateina išvažiavimo laikas ir stoties viršininkas sukomanduoja: "Važiuoju!". Trys profesoriai griebia lagaminus, portfelį ir šoka į traukinį. Atsidarę langą dar pamosuoja likusiam perone, kuris vos begali atgauti kvapą. Priėjęs stoties viršininkas klausia:

— Ar, ponas, ką nors pametėte?
— Ne, — atsako profesorius, — nieko. Bet, bet... tie trys... Jie atėjo manęs išlydėti!..

Mūsų Pastogė Nr. 32, 1975.8.18, psl. 5

K. Šimonis — Auka

VADOVAUTI...

vynėje išlaisvinsim. Be abejo, tai puikūs norai ir taurios pastangos, tik daugiau negu abejotino poveikimo ir realumo pati tokia politika.

Nereikia nė Vinco Kudirkos - mūsų daugelis, gal net ir Simas Kudirka šiandien supranta, jog, tiesa, padėti Lietuvai ir iš užsienio galėtume, bet vien tais mūsų gerais norais Pabaltijo tautos, raudonais Maskolijos pančiais apraizgytos, laisvės ir valstybinės nepriklausomybės neatgaus. Bergždžia būtų ir aiškinti, kiek tautai teikia paramos ar stiprina politinę jos laisvės bylą per mūsų švenčių minėjimus priimamos ir atitinkamiems valdžios pareigūnams pasiunčiamos rezoliucijos. Atrodo, kad visa jų veikmė tai tik trumpai valandai nugirdyti išpūdžiu, jog tuo atliekam tėvynei "šventą pareigą" ir "dirbam laisvinimo darbą"...

Liūdniausia, kad tokią savo primityvią politiką, jokių vilčių neteikiančią koncepciją ir atsiribojimą nuo senosios tėvynės vėlesniais laikais su nuostabiu užsispyrimu vis stiprinam, pvz. be jokio pagrindo diskriminuodami, pajuokdami ar tiesiog išdavikais ir okupantui paršdavėliais, geriausiu atveju apšaukdami "nesubrendėliais" ar "nauvuoliais" be jokio seikėjimo visus "bendradarbiautojus su kraštu", "dialogininkus", "tiltų statytojus" ir pan. Dažnas užmiršo ir pagalvoti, kiek tie žodžiai tetinka pašaipai ar apkaltinimui ir kiek jie teisingi, kiek prasmės turi.

Kokia bus mūsų politika ir mūsų laisvinimo darbas, jeigu mes nebendradarbiausim su tauta, nusiuksim, atsiribosim nuo jos (aišku, metaforiškai kalbant)? Ar turim čia ko atskiriau laikytis, nieko

bendro su kraštu neturėti, kažką laisvinti abstraktiškai? Ar galima tautai kuo tiksliai padėti, visiškai su ja nutraukus bet koki pokalbį, diskusiją, išsiaiškinimą - vadinasi, dialogą? Ar reikia gasdintis, baugiai i-tarinėti ir galvoti, kad mūsų pasaulėžiūrinės ir idėjinės pozicijos yra tokios silpnos, mūsų jaunesnė generacija savo tėvų taip nepriruosta patriotiškai jausti ir tokia skystutė, jog tuojau bus apmulkinta ir sužlugę, jei pradėsime pokalbį su vienos ar kitos rūšies tėvynės lietuviais - su tais pajungtaisiais broliais, ar sovietiška "laisvais", ar net ir su šiuo metu ponaujančiais maskolberniais? Ar tikrai yra nusikaltimas ir "išdavikiška klaidų politika" statyti tiltus pakeliui tėvynėn (taip pat simboliškai sakant)? Be abejo, sunku statyti ilgus tiltus per Atlantą, bet jie būtų trumpesni per Baltijos jūrą, o iš Europos kitų vietų gal ir žemyno keliais galima tautos žemėn nužingsniuoti. Kaip tautą išlaisvinsim, jei per tiltus ir sauskeliais ten niekad neisim, o gal tik iš lėktuvų bombarduosim?

Tokios problemos ir atsakymų nereikalingi klausimai, kaip matyti, labiau tiktų humoristikai, o ne rimtiems tautinės rezistencijos doktrinoms svarstymam. Tokioje plotmėje taip pat labiau priartėtume prie Vinco Kudirkos, iš kurio raštų galima semtis sugestijų, kaip tarp kitko vertinti ir mūsų meto ironijas. Kaip anuomet tūli Varpą buvo apkaltinę bedievybe, nes jo rašiniuose žodis "Dievas" per retai buvęs vartojamas, taip šiandien kartais būna Lietuvos išdavikais ir okupacijos šalininkai įtariami tie, kurie prie žodžio "Lietuva" ne kiekvieną kartą pridėda, kad ji dar ir okupuota (lyg mūsų daugeliui šis faktas būtų dar nežinomas).

Reikės pratintis skirti dvi sąvokas ir teisingai jų prasmių gradaciją. Pastangos Lietuvai iš užsienio lais-

TRUMPAI

1795 m. olandų laivynas išalo Suiderssee įlankoje, ir prancūzų kavalerija prijojusi laivyną sunaikino. Tai vienintelis istorijoje žinomas įvykis, kad arkliai sunaikino laivus.

Oliver Cromwell (1599-1658) Anglijos civilinio karo vadas ir vėliau diktatorius, buvo pakartas po to, kai jau buvo miręs.

Stelmužės ažuolas Lietuvoje yra pats seniausias ir pats storiausias medis Europoje. Spėjama, jis yra daugiau dviejų tūkstančių metų amžiaus.

Belturbet kapinėse, Airijoje, yra antkapis su užrašu: "Čia guli John Mound, kuris žuvo jūroje ir niekad nebuvo surastas".

vinti, išsiviję talka tautai ir jos laisvės siekimam - yra viena, išorinė atrama. Antrasis aspektas yra nebe atrama, bet pagrindas, esmė - tai iš pačios tautos kylanti išsilaivinimo samprata, jos kryptis, metodai, taktika, priemonės, tarpiniai uždaviniai, baigmės idealai...

Labai gaila, kad šių problemų visiškai konkretus aptarimas ir svarstymas nei tėvynėje, nei užsienyje taip pat negali būti atliekamas viešų diskusijų plotmėje. Bet jis gali ir turi būti atliktas tegu ir didžiai nelengvom pagrindžio aplinkybėm, įprastom ir suprantamom visų laikų disidentų, rezistentų ir revoliucininkų.

Bronys Raila
(Iš žurnalo "Sėja" 1975 m. Nr. 1-2)

Namie ir svetur

SYDNEY

ŠEŠERI METAI BE KAZIMIERO KAVALIAUSKO

Metai pašėliškai bėga nusinešdami amžinybės mums mylimus artimuosius, gimines ir veiklius, pasišventusius visuomenininkus. Mes dažnai linkę galvoti, kad daug kas iš jų yra nepakeičiami. Tačiau gyvenimas nesustoja mirus nors ir labai artimam ir brangiam asmeniui.

1969 m. rugpiūčio 8 d. Lietuvių Bendruomenė Australijoje ir ypatingai Sydneyje buvo nepaprastai priblokšta, kai pasklido žinia, kad staiga mirė žymus visuomenininkas, "Dainos" choro dirigentas Kazimieras Kavaliauskas.

A.A. Kazimieras, kaip giliai tikintis ir praktikuojantis katalikas, šia proga buvo prisimintas maldose. Pamaldas St. Joachim bažnyčioje atlaikė kun. P. Butkus, kurias užsakė a.a. Kazimiero Kavaliausko žmona Ona ir dukrelė Dr. Rūta. Dainos choras organizuotai dalyvavo pamaldose pagiedodamas K. Kavaliausko išmokytas giesmes. Dabartinis Dainos choro dirigentas Br. Kiveris stoji į mirusio dirigento karštas pėdas ir nei valandos negaišdamas drebančiom rankom pradėjo vadovauti Dainos chorui.

Nors dabartinis dirigentas turėjo pakankamai žinių muzikos srityje, tačiau perimti didelį chorą, jam vadovauti ir diriguoti, tarsi po perkūno trenksmo, nebuvo taip lengva, kaip kas yra linkę galvoti.

Perėjus vadovauti vienetai, kuris susideda iš 50 su virš žmonių, vadovas susiduria su daugybe problemų. Nėužtenka tik suprasti muziką ir diriguoti, bet čia reikia pažinti ir žmones, nes jokio žmogaus pasaulyje nėra vieno į kitą panašaus ir čia jau, kaip sakome, vienam skanėstas, kitam nuodai. Tas pats pasakytas žodis didelėje grupėje vienus pradžiuoja, kitus užgauna. Ir čia, šioje srityje, naujas Dainos choro dirigentas Br. Kiveris prieš šešerius

metus pradėjo šį sunkų ir nedėkingą darbą. Šešeri metai įtempto darbo pareikalavo iš naujo dirigento Br. Kiverio nepaprastai daug sveikatos ir energijos. Kaip dirigentą, taip ir choristus metų našta lygiai slegia. Išmokimas naujų dainų kaip ir kitų dalykų atrodo užtrunka ilgiau ir kartais stebimės kodėl?

Tai mūsų gyvenimo faktai su kuriais turime skaitytis. Išėjus tačiau yra. Mes žinome, kad mėgstame, ypatingai repeticijų metu "pasiplepėti", kai dirigentas, prakaito išpil-

tas, vargsta su kitais balsais. Čia norėčiau paklausti ar žinome, kiek šiuo elgesiu atimame sveikatos iš dirigento?

Gražu yra prisiminti mirusius, bet tuo pačiu yra labai svarbu dažniau pagalvoti ir įvertinti gyvuosius.

A. Kramilius

Sėkmingas Pabaltiečių Balius Canberroje.

Rugpiūčio 2 d. Lietuvių Klube jungtinis Pabaltiečių komitetas su-

MŪSŲ PASTOGĖS

SPAUDOS BALIUS

rugsėjo 20 d., šeštadieni

LIETUVIŲ KLUBE BANKSTOWNE

Įėjimas tik su bilietais, todėl nebus kamšaties ir kiekvienas jausis laisvai ir patogiai.

Baliaus bilietus platina: Lietuvių Klubas, L. Stašionienė tel. 649 9062, V. Bitinas tel. 969 6394, V. Kazokas tel. 709 8395.

Bilieto kaina - 6 doleriai asmeniui.

Kviečiama užsisakyti vietas jau dabar pas aukščiau minėtus asmenis.

Baliaus metu bus servuojama vakarienė, įdomi programa, loterija ir kitokios staigmenos svečių pasitenkinimui.

Išidėmėkite: M.P. Spaudos Balius yra didžiausias metinis parengimas Sydneyje. Sekite skelbimus. Netrukus bus platinami bilietai, ir kiekvienas kviečiamas iš anksto užsitikrinti sau vietą.

lionę apsimokėsia patys, nedarbantiems teksią ieškoti bendruomeninės paramos, tačiau koks paramos dydis bus reikalingas, nebuvo suminėta. Šios piniginės paramos telkimo tikslu ir buvo sukviestas šis pasitarimas, kuriame numatyta sudaryti Jaunimo Kongresui remti komitetą. Pasitarimo dalyviai toki komitetą sudaryti pasiūlė Apylinkės Valdybai ir PLJK organizatoriui, pakviečiant į jį vietas jaunimo organizacijų atstovus. Šiuo būdu pats jaunimas būtų įjungtas į aktyvų PLJ S-gos darbą ne asmeninio, bet bendruomeninio intereso skatinamas; vyresnieji gi jaunimo pastangas kaip iki šiol, taip ir šiuo atveju moraliai ir materialiai stengsis paremti. Šia pat proga buvo priminta, kad ir pats jaunimas, kurio amžius skaitomas tarp 18-30 metų ir dalis jo dirbdama išgytoje savoje specialybėje, gauna žymiai didesnius atlyginimus, negu vyresnieji, iš savų išteklių turėtų duosniau savosios bendruomenės jaunimo reikalus paremti.

Kongreso atstovus parinkti esanti sudaryta komisija, kuri savo pareigoms atlikti turinti paruoštas atitinkamas taisykles. Iki šiol dar nesą žinoma, kurie jaunuoliai iš Melbourne kandidatuojančiųjų bus išrinkti Kongreso atstovais. Buvo nuomonių, kad jau dabar žinant vykstančiųjų kongreso atstovų pavardes būtų geresnės pasekmės jų kelionei padengti lėšas renkanti, nes žinant bendruomeninę veiklą aktyvaus jaunuolio kongrese atstovavimo ryžtas gausiau materialiai būtų paremtas.

Informuodamas apie būsimą Jaunimo Kongresą V. Juška apgailestavo, kad vyresnieji bendruomenės nariai ir vietas lietuvių spauda jaunimo reikalais mažai tesirūpinanti.

Dėl šios pastabos susirinkusiųjų buvo priminta, kad vyresnieji tautiečiai savo jaunimui bei jo veiklai yra paruošę visai įmanomas darbo sąlygas: visose didesnėse lietuvių kolonijose esamuose Lietuvių Namuose įrengta atskiri jaunimo reikalams kambariai. Į jaunimo ruošiamus parengimus vyresnieji gausiai renka.

Tenka paminėti, kad ir į šį pasitarimą buvo kviešti visi buvusių anksčiau dviejų Jaunimo Kongresų atstovai, deja, vos porą jų į pasitarimą atėjusių tematėme. Džiugu tačiau, kad šiame pasitarime buvo matyti dar kita pora jaunų veidų, kurie ir kituose lietuvių rengimuose beveik nuolatiniai dalyviai.

Ne nuogirdomis apie mūsų jaunimo tautinį susipratimą didžiulodami, bet patys girdėdami išsivijoje gimusio ir bręstančio jaunuolio V. Juškos mūsų bendruomeninės veiklos išsamią nuovoką ir jos reikalų dėstymą taisyklinga lietuvių kalba, labai džiaugiamės ir stiprėjame viltimi, kad į Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą suvažiuos šimtai tokių pat tautiniai sąmoningų jaunuolių, kurie ateityje bus nenuilstamais vyresniųjų pradėto lietuvių bendruomeninio darbo sėkmingais tęsėjais bei jo tobulintojais.

Pasinaudodamas šia proga, Melbourne Lietuvių Klubo pirmininkas A. Ramanauskas painformavo apie aktualesnius Lietuvių Namų reikalus, užsimindamas apie Lietuvių Namuose jaunimo reikalams skirtus kambarius naudojimosi kai kuriuos nesklandumus. Drauge pranešė, kad Klubas vieno sekmadienio pietų gautą pelną, per 100 dolerių, paskyrė PLJ Kongreso kelionės reikalus, numatydamas ir daugiau iš tokių pat resursų Jaunimo Kongreso reikalus paremti.

lb.

ruošė balių komiteto išdui papildyti.

Buvo kultūringai pasilinksminata labai šventiškoje aplinkoje, dalyvaujant daugeliui tautybių, Canberros žymiems politikams ir pabaltiečių draugams.

Iš lietuvių ypatingai daug padėjo mūsų pirmininkas Algis Bruzga ir jo žmona Sandra, Vida Pužaitė (Howe), Albertas Balsys, Viktorija Keraitienė ir kiti.

Algio Valto vedama šokių kapela suviliojo visus linksminantis iki paryčių.

Pelnas 700 dolerių. O kas per gražumėlis bufeto, karališkai paruošto profesionalių virėjų, parupintų mūsų jaunojo majoro! Ilgai prisiminsime šią aukšto lygio pramogą.

Buęs.

Skaitytojai pasisako

ATVIRAS LAISKAS LIDIJAI POCIENEI

Gerbiamoji, pasiskaitęs Jūsų laišką redakcijai, nukreiptą prieš mane (žr. M.P. Nr. 29, p. 4), nei kiek neįsiseidžiau. Laiškas bus įdomus ir kitiems pasiskaityti. Gerbėjai - Jums už tai paplės, o į mane žvairai pažūrės, sakdami: "Et, vaikėzas, duok tokią vytele į rankas ir tegu eina žasų ganyti..."

Pokalbyje su Romu Sakadolskiu turėjau dėmesį II-jo kongreso atstovus, kurie nuvykę į kongresą įsteigė Jaunimo Sąjungą, priėmė S-gos įstatus, o grįžę namo - išsiskirstė kas sau. Kad jie nuėjo dirbti į kitas organizacijas ar užėmė "aukštus postus", tai gerai. Bet jie ten nuėjo nebūtinai kaip kongresantai, o kaip šokėjai, sportininkai, studentai ir pan. Nuėjo kitur, bet užmiršo J. S-gą, kuriai jie privalėjo atiduoti minimalinę savo kongresinę duoklę, nes tam buvo išpareigoję. Kongresantai nesudarė J. S-gos Tarybos, liko neįsteigta Australijos Lietuvių J. S-ga, kur iš buvusių kongresinės ruošos Komitetų - turėjo išaugti J. S-gos skyrių valdybos. Štai kodėl tokius kongresantus pavadinau šiaudiniaus. Kadangi man atiteko II-jo Kongreso atstovų pradėtos, bet netesėtos pareigos, tai ir sakau, kad viską reikėjo pradėti nuo ABC. Pagaliau, o kaip su III-jo kongreso Australijos ruošą? Kodėl Jūs, ponai Lidija, šį svarbų darbą palikote dievų valiai? Dievai tokiems neturi akies ir kerštauja. Gaila, kad Jūs užėmusi aukštą ALB Krašto Valdybos postą, nuėjote ne su jaunimu, bet su dideliais žmonėmis. Matyt, stovėdama tarp didelių ir pati pasijutot labai didelė(?)... Ak, no business like show business...

Dirbant su jaunimu, biznio nepadarysi: čia reikia būti jaunam, draugiškam, kukliam ir darbščiam. Kanceliarine - popierine veikla - jaunimo nepatrauksi. Reikia važinėti, megzti pažintis ir ryšius, beveik kiekvieną jaunuolį atskirai laimėti kaip žmogų ir kaip lietuvi. Tą ir darau.

Nesakau, kad Jūs šia linkme nieko nepadarėte: padarėte daug, bet to neužteko.

Kritikos, gerbiama, nesibaidau: kas dirba, tas ir klysta! Suklydau ir aš, kad per plačiai išsižiojau. Na, bet žadu pasitaisyti ir būti atsargesnis

Su šypsniu,

V. Juška

**Daug sužinosi
skaitydamas
Mūsų Pastogę!**

III J. Kongreso reikalais

JAUNIMO KONGRESAN BESIRUOŠIANT

Melbourne Apylinkės Valdyba liepos 30 d. sukvietė vietas organizacijų atstovus pasitarti pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso reikalais. Apylinkės Valdybos pirmininkas A. Pocius, gana gausiai į pasitarimą susirinkusius supažindino su šios apylinkės atliktais ir numatomais atlikti darbais, kurių vienas iš keliančiųjų didžiausio rūpesčio yra PLJ Kongresui pasiruošimas ir jame dalyvavimas. Primines tokių kongresų reikšmę išsivijoje atsidūrusių lietuvių tautinių aspiracijų išlaikymui, apie PLJK pasiruošimo darbų pranešti pakvietė ALB Krašto Valdybos jaunimo reikalams narį V. Jušką.

Jis savo pranešime patiekė smulkią kongreso programą, jos atlikimo vietas, paskirose vietose ir visame kongrese numatomą išbūti laiką. Be to, suminėjo visus prelegentus, kurie kongreso metu numatytuose skirtomis temomis pokalbiuose padarys pranešimus. Taip pat buvo pranešta, koks numatomas iš Australijos į kongresą kelionės maršrutas ir kiek kaštuos asmeniui kelionė, kviečiant prie kongreso dalyvių prisijungti ir kitus tautiečius - turistus, kongreso eigos stebėtojus.

Iš Melbourne į kongresą vyksią 5 atstovai. Vieni jų, kurie dirba, ke-

Šventė įvyko rugpjūčio 2 d. Mt. Buller, Viktorijoje. Šioje vietovėje Melbourne lietuvių grupė turi "Neringos" slidinėjimo klubą, kuriam vadovauja J. Mašanauskas.

Šventės oficialus organizatorius buvo J. Žalkauskas. Šventėje dalyvavo sportininkai iš Melbourne, Sydnejaus, Canberros ir Adelaidės. Viso buvo 33 varžovai.

Nors organizatoriai padarė viską, kad šventė pavyktų, ne viskas priklausė nuo jų. Gamta iškrėtė pokštų ir nutirpino visą sniegą. Buvo mėginta ieškoti vietovių, kur būtų galima prarasti varžybas. Galutinai varžybos buvo prarastos "mini" maštubu prie Neringos klubo pasta-

to. Sniego buvo ne tik mažokai, bet tas pats šlapas. Pradžioje nebuvo galima daryti oficialių varžybų, vėliau apsispręsta užskaityti rezultatus oficialiais ir įteikti trofėjus laimėtojams. Varžybos vyko jaunių berniukų ir mergaičių, senjorų vyrų ir moterų klasėse. Varžytasi slalome ir greitame nusileidime (downhill).

Jaunių berniukų iki 14 m. slalom laimėtojai: I - D. Binkis (Sydney), II - A. Vaitiekūnas (Melb.), III - J. Mikolajūnas (Melb.).

Jaunių berniukų iki 18 m. Slalom laimėtojai: I - J. Mašanauskas, II - T. Anilius, III - A. Vaitiekūnas (visi iš Melb.).

Vyrai slalom laimėtojai: I - J. Vaitiekūnas (Melb.), II - T. Anilius (Melb.), III - M. Mauragis (Adel.).

Jaunių berniukų iki 14 m. downhill: I - D. Binkis (Syd.), II - A. Vaitiekūnas (Melb.), III - J. Mikolajūnas (Melb.).

Jaunių berniukų iki 18 m. downhill: I - J. Mašanauskas, II - P. Anilius, III - Andrius Vaitiekūnas (visi iš Melb.).

Vyrai downhill: I - N. Pilka (Canberra), I - J. Vaitiekūnas (Melb.), III

- T. Anilius (Melb.).

Jaunių mergaičių iki 14 m. slalom ir downhill: I - N. Mikolajūnaitė (Melb.).

Mergaičių jaunių iki 18 m. slalom ir downhill: I - M. Vaitiekūnaitė (Melb.).

Moterys - slalom: I - M. Vaitiekūnaitė, II - V. Zemkalnytė ir III - V. Dagytė (visos iš Melb.).

Moterys - downhill: I - M. Vaitiekūnaitė, II - V. Dagytė ir III - V. Zemkalnytė (visos iš Melb.).

Geriausieji slidininkai iš jungtinių slalom ir downhill rezultatų: I - J. Vaitiekūnas, (Melb.), II - N. Pilka (Canberra), II - T. Anilius (Melb.).

Vakare Neringos patalpose įvyko dovanų - trofėjų įteikimas ir pobūvis. Laimėtojai gavo gražias trofėjas. Be pirmųjų vietų puikią taure paskyrė "Talkos" Kredito Draugija daugiausia laimėjimų surinkusiai komandai, kuri ir buvo Neringos komanda. Už drąsą - courage trofėja atiteko R. Mauragienei.

Australijos L.B. Valdyba laimėtojus apdovanojo specialiais ženklais.

Nors sąlygos varžyboms buvo apgailėtina blogos, šventės rengėjai padarė viską, kad šventė paliktų gerą įspūdį. Labai daug darbo ir rūšos dėjo neringiečių ponios, parengdamos puikias vaišes. Po varžybų klubų atstovai turėjo pasitarimą, bet šventės statusas paliktas beveik be pakeitimų.

B.N.

Pavergtųjų Tautų Savaitė ATSIŠAUKIMAS

You are angry and disappointed with the Helsinki Conference. So am I.

You are distressed because freedom for your homeland will now be much more difficult to secure. Those who have an English heritage must feel ashamed, for they now share in the betrayal of their boasted devotion to freedom.

In Washington on 6 May, a Senate Sub-Committee considered a Kissinger draft designed to slaughter the hopes for freedom for the Captive Nations. I was there, listening to the men who were to decide the fate of millions of people.

Not one U.S.A. Newspaper office, or Radio or T.V. station, would give publicity to my request to President Ford that he should proclaim that the United States would have no dealings diplomatically or financially with the Soviet Union or Tito's Yugoslavia, until free elections were held on the question of national self-determination.

The media in our own Australia has also failed to give publicity to this great betrayal.

What should we all do about this

Šiuo metu V. Patašius yra ypatinai geroje formoje. Beveik kiekvieną trečiadienį žaidžia Sydnejaus lietuvių klubo komandoje "A" klasės turnyruose prieš australus. Turi laimėtų partijų prieš geriausius NSW šachmatininkus.

PABALTIEČIŲ TURNYRAI

Šių metų Baltic Cup šachmatų turnyrai įvyks Estų namuose: rugsėjo 7 dieną (sekmadienį) 2 val. es-tai - lietuviai; rugsėjo 14 d. (sekmadienį) 2 val. lietuviai - latviai. Turnyrų uždarymas ir bendri pietūs rugsėjo 28 d. 2 val. Lietuvių namuose.

V.A.

situation during Captive Nations week? Are we merely going to let just a few stalwarts assemble in protest or will we work with our fullest energies to ensure a staggering demonstration?

Millions of Australians are now becoming very worried - some quite openly, others very secretly. Australia is planned by the Communists to become another Captive Nation.

Our Motorcade on Saturday, September 6th must be a spectacular protest. Please join us.

This year, our Captive Nations March through the city takes place on Saturday morning, 20 September. It must be the biggest march ever. Please meet me near Druitt Street at 10 a.m. when we will march to the Domain. There we will fortify our determination never to surrender. Never will we abandon our determination to smash Communist imperialism and give freedom to all Captive Nations.

Yours sincerely,

Douglas Darby,
President,
Captive Nations
Council of N.S.W.

Suaktyvėjus sportininkų veiklai, neriečiai pagaliau atkreipė daugiau dėmesio į prieauglį ir sudarė jaunių komandą, kurią treniruoja Petras Andriejūnas. Komandą sudaro berniukai 12 - 15 metų amžiaus: E. Dambrauskas, P. Dambrauskas, R. Eismontas, R. Motūzas, P. Stašionis, G. Chekhovas ir G. Baker. Berniukai dalyvauja pirmenybėse ir žaidžia kiekvieną penktadienį 6 v. 20 m. Girls High School - East Hills. Pradėjo ne labai sėkmingai, pralošdami pirmas trejas rungtynes, bet užbaigė pirmą ratą išlošdami paskutines dvi rungtynes, įmesdami net 54 taškus. Prasidėjus antram ratui sulošė lygiom - (20:20) prieš komandą, kuriai pirmame rate, pralošė 20:12; pažanga aiškiai matosi, ir būtų malonu, kad kartais, kas nors iš senesnių tautiečių aplankytų salę East Hills pasižiūrėti jauniausių sportininkų.

Vyrų krepšinininkų komanda, dalyvauja savo vardu Paramatta Distrikte. Rungtynės vyksta pirmadieniais. Paramatta Distrikte žaidžia gan stiprios komandos, ir mūsų vyrukams tenka psitempti. Tikisi sezoną užbaigti patekus 3 - 4 vietoje. Sunkumą sudaro faktas, kad keletas žaidėjų, nevisuomet gali atvykti į

rungtynes, nes studijuoja universitete, o mokslas reikalauja savo laiko, tad žaidžia pagal galimybę ir tikisi atsiimti savo per Kalėdų atostogas. Pereitą savaitgalį mūsų vyrų ir mergaičių komandos, dalyvavo Wellingtono krepšinio sporto klubo suruoštame tradiciniame karnavale. Per paskutinius ketverius metus neriečiai dalyvavę toje šventėje, buvo išlošę pereinanąjį skydą du kartus iš eilės, bet pralošę praeitais metais, neteko teisės jį pasilaikyti. Mat, reikia jį išlošti tris kartus iš eilės. Skydas paskirtas R.S.L. Klubui. Šiais metais mūsų vyrai pasiekę grandfinalą pralošė Orange komandai. Mergaitės iškrito iš semifinalo. Lošiant provincijos australų sporto šventėse, mūsų klubas yra populiarus ir žinomas, minėtas ne vieną kartą vietinėje spaudoje, kaip "Lithuanian Sportsclub from Baltic States".

Rugpjūčio 23 d. Neriečiai ruošia šokių vakarą Lietuvių Klube. Prašome ši šeštadienį apsilankyti klube, nes savo dalyvavimu paremsite mūsų sporto klubą.

Ta laukiame visų kuo gausiausiai dalyvauti. Pasimatysime Lietuvių Klube Bankstowne.

A.A.P.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖS MOTORKADA

Motorkada įvyksta rugsėjo 6 d., šeštadienį, Sydnejuje tokia tvarka: visi renkasi su savo automobiliais ir sunkvežimiais, jei įmanoma, atitinkamai "dekoruotais", Wentworth Parke, Wattle St., Sydney, 9.30 val. ryto, iš ten prasidės važuosena 10 val. Maršrutas: George St. ligi Quay, tada Pitt St., William St. ligi sovietų konsulato. Grįžtama Oxford gatve.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ EISENA

Renkamasi rugsėjo 20 d., šeštadienį, 10 val. ryto Kent gatvėje tarp Druitt ir Bathurst gatvių. Lygiai 10.55 val. žygiuojama George St., King St., Elizabeth St., St. James Rd., Macquarie St. į Domain parką. Mitingas Domain Parke po eisenos.

Jonas Sobieskis (1629-1696), Lenkijos karalius ir Lietuvos kunigaikštis, gimė, buvo vainikuotas karalium, vedė ir mirė tą pačią metų dieną - birželio 17-ją.

Garsusis anglų rašytojas Joseph Conrad, savo kilme lenkas, būdamas 25 m., dar nemokėjo nė žodžio angliškai, o vėliau jis ne tik išliko pirmiausias anglų rašytojus klasikais, bet taip pat tapo kaip vienas iškiliausių anglų kalbos stilistų.

ŠACHMATAI

Mūsų kaimynai latviai dažnai mėgsta pasigirti turėdami Australijoje gerų šachmatininkų. Į jų pagiras atsakydavome, kad mes turime šachmatų pasaulio meistrę žaidžiant korespondenciniu būdu. Tuomet latviai šokdavo aiškinti, kad jie turi savo šachmatininkų, kurie yra laimėję Victorijos ir South Australijos valstijų meistrių titulus. Mes teisindavomės, kad mūsų Sydnejaus šachmatininkai neturi laiko dalyvauti australų turnyruose. Pasigyrimams ir ginčams visuomet viena ir antra pusė turėjo pagrindo pasiteisinti, kol pagaliau iškilo mintis suruošti šachmatų varžybas tarp geriausio latvio šachmatininko ir lietuvio.

Po ilgų derybų tarp Sydnejaus lietuvių ir Sydnejaus latvių šachmatų klubų nutarta rugpjūčio 20 dieną (antradienį) pradėti šachmatų varžybas tarp geriausio latvių šachmatininko K. Ozols - Victorijos šachmatų meistrerio ir lietuvio V. Patašiaus. Numatyta sužaidėti tris partijas. Varžybos vyks Sydnejaus lietuvių klubo patalpose. Latviai tiki, kad jų beveik visi šachmatininkai atvyks į lietuvių klubą sekti varžybų, kokių dar neturėjome Australijoje. Neatsilikime ir mes lietuviai. Atvykime į klubą būti liudininkais šių dviejų geriausių Australijos pabaltiečių šachmatininkų jėgų išmėginime. K. Ozols atvyks šioms varžyboms iš Melbourne.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.
17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD, N.S.W.

TEL. 72 5408. Veikia 24 valandas per parą.

SYDNEY

Tautos šventės minėjimas Sydneyje vyks šia tvarka: šeštadienį, rugsėjo 6 d. pasilinksminimas Sydneyje Lietuvių klube. Bus įdomi ir originali programa.

Sekmadienį, rugsėjo 7 d. 11.30 val. pamaldos Lidcombe bažnyčioje. Visos organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis.

Po pamaldų 1 val. p.p. ukrainiečių didžiojoje salėje (Church St., Lidcombe) įvyks minėjimas, kurį ruošia ir praveda Sydneyje lietuvių jaunimas. Įėjimas nemokamas.

Prie įėjimo bus renkamos aukos į Jaunimo kongresą važiuojantiems paremti.

A.L.B. Sydneyje Apylinkės V-ba.

Radijo Valandėlės Reikalai

Jau kiek laiko kaip Sydneyje veikia radijo stotis "Etninė Australija". Ji duoda reguliarias transliacijas svetimomis kalbomis, daugiausiai tautų nuo Viduržemio jūros. Šios radijo transliacijos yra kelių savaičių bandymas, bet turimomis žiniomis, jos gali tapti nuolatinės ir dar būtų paplėstos, duodant valandėles ir kitoms tautybėms, to pageidaujantiems.

"Etninė Australija" vedama ir išlaikoma Australijos valdžios per bendruomeninių santykių komisijonierių p. A. Grassby. Reikalaujama, kad radijo valandėlės programa būtų ne politinė ir ne kontraversinė, bet mišri patiekiant muzikos, dainų, poezijos ir bendruomeninių, bei kultūrinių žinių.

Sydneyje apylinkės valdyba norėtų, kad "Etninė Australija" turėtų valandėlę ir lietuvių kalba, bet pati valdyba nepajėgia imtis jos pravesiti. Todėl maloniai prašome visų suinteresuotų tautiečių duoti pasiūlymų bei pageidavimų geresniam programos paruošimui ir taip pat kas galėtų prie jos pravedimo prisidėti. Taip pat, reikėtų sudaryti radijo programos paruošimo komitetą, į kurį suinteresuoti ir gali įeiti mielai laukiami.

Visais radijo valandėlių reikalais rašyti A.L.B. Sydneyje apylinkės valdybos pirmininko adresu:

34 AUSTIN BLDE.
PANANIA N.S.W. 2213.
Sydneyje apylinkės valdyba.

NEWCASTLE

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Newkastelio Apylinkės Valdyba rengia TAUTOS ŠVENTĖS minėjimą rugsėjo 13 d. žinomoje ST. PETERS Hall, Dixon street, HAMILTON tokia tvarka:

1. Minėjimo atidarymas 7.00 val. vakaro. Minėjimo eigoje viešnia iš Sydneyje p. Elena Jonaitienė skaitys paskaitą.

2. Po oficialiosios dalies seka pobūvis su šokiais grojant "The Continentals" orkestrui.

Pobūvio eigoje pasirodys vyrų oktetas vadovaujamas Algio Plūko iš Sydneyje ir Newkastelio Tautinių šokių grupė "VAIVA".

Turtinga loterija, užkandžių ir gėrimų baras.

PASTABA. Oficialioji minėjimo dalis prasidedanti 7.00 val skirta tik lietuviams, gi į pibūvį 8.00 val. kviečiami įvairių tautybių svečiai.

Šalia programos dalyvių iš Sydneyje laukiame ir daugiau svečių sydneyješkių.

Newkastelio Apylinkės Valdyba

MIKUI ZAKARAUSKUI mirus vietoje gėlių ir vainikų siunčia "Mūsų Pastogė" paremti pagerbdami velionio prisiminimą - A.D. Bajaliai, St. Butkus, P. Bruzga, S. Daugėla, V. Gasparonis, dr. V. Doniela, J. Levickas, S. Macijauskas, J. Statkus, A. Šernas, J. Pranskūnas, J. Žemaitis ir A. Ulanas auką 54.00 dolerių.

Alf. Šernas
Newkastelio Vald. Pirm.

Rugpiūčio 26 d., antradienį visi kviečiami dalyvauti pirmajame Sydneyje Lietuvių Klubo rengiamame

Havajų VAKARĖ

x Havajiečių patiekalai x havajiečių šokiai, išpildomi havajiečių tradicinėje aprangoje.

Seka šokiai nuo 8 iki 11 val. grojant populiariam Klubo orkestrui.

Įėjimas - \$ 2.50 asmeniui.

JAUNIMO DRAMOS MĖGĖJŲ GRUPĖ MELBOURNE

savo interpretacijoje parodys
ALISA STEBUKLŲ ŠALYJE

rugpiūčio 24 d. Melb. Liet. Namuose

Visus maloniai kviečiame dalyvauti. Įėjimas - auka

Pelnas skiriamas Jaunimo Kongresui

SKUBIAI REIKALINGA

namų šeiminkė varti, prižiūrėti 7-10 metų vaikus ir namus. Pageidaujama, kad gyventų vietoje: duodamas atskiras kambarys. Kreiptis tel. 649 6468. Paieško N. Grincevičiūtė - Wallis.

Melbourne sunkiai serga spaudos kiosko vedėjas Napoleonas Butkūnas ir guli South Memorial ligoninėje Caulfield.

Kviečiame visus į Melbourne A L B Apyl. Valdybos rengiamą

MŪSŲ PASTOGĖS SPAUDOS BALIŲ

Rugpiūčio 23 dieną Lietuvių Namuose, North Melbourne. Pradžią 7 val. Skani Soc. Globos Moterų D-jos gaminta vakariėnė. Romantiška kontinentalinė muzika. Gėrimai gaunami Lietuvių Klube normaliom kainom.

Bilieto kaina 6 doleriai asmeniui. Užsakyti: A. Pocius 385969, F. Sodaitis 5699578 ir A. Matukevičienė 8782565

Laukiame visų nuoširdžiai!

Mūsų Pastogė Nr. 32, 1975.8.18, psl. 8

SYDNEYJE LIETUVIŲ KLUBAS

16-18 East Terrace, Bankstown. Tel.: 708-1414

Rugpiūčio 23 d.

S.K. Neries šokių vakaras

Rugpiūčio 24 d.

PHASE THREE —
vokalinis trio

Rugpiūčio 26 d. (antradienį)

HAVAJŲ VAKARAS

Rugpiūčio 31 d.

SPARKIE & ME
Žavingas duetas (dainininkai)

"IN SET" KVARTETO ŠOKIŲ MUZIKA:

Šeštadieniais nuo 8 iki 12 val., sekmadieniais 6.30 - 10.30 val.

• Trečiadienį vakarais vyksta šachmatų lošimai.

KLUBAS ATVIRAS:

pirm-treč. nuo 4 iki 10 val.v.; ketv. 4-11, penkt. 4-12,

šešt. nuo 2 iki 1 val. ryto, sekm. 12.30 iki 11 v.v.

Valgykla veikia: pirmad. — penktad. nuo 5 iki 9 v.v., šeštad. nuo 5 iki 11 v.v.
sekmad. nuo 12.30 dienos iki 9 val. vak.

Šokių vakaro metu ir valgykloje kiekvieno metu vyrai dėvi kaklaryšius.

KVIETIMAS

Sydneyje Liet. Moterų Soc. Globos Draugija, artinantis pavasario orui, maloniai kviečia visus Sydneyje lietuvius į ruošiamą iešmyne - barbeque Lietuvių Sodyboje, 23 Laurina Ave., North Engadine.

Nuoširdžiai kviečiame visus aplankyti sodybą rugpiūčio 31 d., sekmadienį, po pamaldų. Moterys jau nuo 10.30 val. lauks jūsų su dešrelėmis, kopūstais, jautiena, kava ir pyragais, su alumi ir lemonadu.

Visi nuo mažiausio iki didžiausio, pametę visus kitus reikalus, kviečiami atvykti į Lietuvių Sodybą Engadine.

Draugijos Valdyba

ALB LATROBE VALLEY
SENIŪNIJOS PRANEŠIMAS

Rugsėjo 6 d., šeštadienį, 7.30 val. punktualiai Morwellio Town-Hall mažojoje salėje ruošiamas Tautos Šventės minėjimas, kuriame kalbės svečias iš Melbourne ALB Krašto Valdybos pirmininkas p. A. Šimkus. Numatoma ir daugiau svečių iš Melbourne ir iš kitų vietovių, todėl vietos, Salės ir tolimesnieji aplinkiniai lietuviai su savo svečiais prašomi skaitlingai dalyvauti.

Po oficialiosios dalies ten pat bus suneštinės vaišės.

Seniūnė

MŪSŲ PASTOGĖ

LITHUANIAN AUSTRALIAN
WEEKLY "OUR HAVEN"
Australijos Lietuvių bendruomenės laikraštis

Leidžia ALB Krašto Valdyba

Redaktorius V.Kazokas
Redakcijos Patariamoji Komisija:
J.Maksvytis, A.Reisgys.

Redakcijos adresas: 13 Percy S.,
Bankstown, N.S.W. 2200;
Tel. 7098395

Leidėjo ir Administracijos adresas
Box 4558, G.P.O. Sydney 2001
Administracijos Tel. 6499062

Prenumerata: metams \$15.00
6 mėn. \$ 8.00

Užsieny metams \$18.00

Oro paštu užsieny \$37.00

Atskiras numeris \$00.35

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.

KVIESLYS !!!!

Ar girdėjot? paklauskite!!
Svarbią žinią Jums nešu:
Šaunus balius bus Melbourne,
Kviečiam jaunus ir senus

Kas "Pastogė Mūsų" skaito
Ir jei kas skaityt nemoka
Visus kviečiame ateiti
Pasišokti, paulioti.

Valgiaisrinktiniais skaniais
Pamaitins Soc. Globos D-ja
Gros mums muzika Europos
Klubas rūpins gėrimais

Šoksim, trypsime, linksmi būsim
Baliuje "Mūsų Pastogės"
Nepamirškite dienos

- rugpiūčio 23-sios
North Melbourne,
Lietuvių Namuose